

EXKLUZIVNĚ Z KNIHOVNY

ukázka z nového románu
milevského spisovatele
Pavla Hrdličky

Představení milevského autora Pavla Hrdličky v minulém čísle našeho časopisu mělo velký úspěch! Všechny jeho knížky jsou vypůjčené a rezervované dalšími čtenáři. To nás moc potěšilo, a proto jsme se pana spisovatele zeptali, kdy mu vyjde další román.

Nový román se bude jmenovat "KOMU TO PROSPÍVÁ?" a k vydání autor říká: "Román se vrací na začátek vypravování o podrychtáři Václavovi. Popisuje, jak se stal podrychtářem. Podle Googlu má vyjít 7. června 2021 v nakladatelství Brána, které patří do vydavatelství Euromedia group."

MY MOC DĚKUJEME ZA MOŽNOST OTISKNOUIT UKÁZKU Z KNÍŽKY!

A pokud byste si knížku chtěli koupit, objednávat ji můžete již nyní u nás v knihovně.

MÍSTO PROLOGU PÁR SLOV O STARÉ PRAZE

Císař kázal pobořiti brány, věže a zdi
a zasypati příkopy
okolo Starého Města.

Jest se tak stalo, jak císař nařídil.

KRONIKA BENEŠE z WEITMILE

Jenže ono se tak nestalo! Staré brány, hradby a obranné věže využili staroměstští ještě za husitských válek a části opevnění můžeme vidět dokonce i dnes. Například Prašnou bránu nebo obranné věže ve vnitroblocích Bartolomějské ulice. Ctihodný letopisec Beneš Krabice z Weitmile se zmýlil. Buď úmyslně, aby nerozhněval Jeho Majestát, císaře Karla, toho jména čtvrtého, nebo prostě nevystřčil nos ze svého skriptoria. Jak to měl ostatně všechno stihnout? Byl totiž kanovníkem pražským, olomouckým, arcijáhnem žateckým, farářem v Horce a Poštovicích. Takovým mnohoobročníkům se říkalo „kanovník všude a nikde“.

pokračování ...

Ale vraťme se k Starému Městu pražskému velkému, jak zněl oficiální název Starého Města. Před jeho hradbami se bouřlivě rozvíjelo Nové Město, založené císařem Karlem. Staré Město se sice nazývalo velikým, ale Nové Město bylo mnohem větší. Mělo širší a rovnější ulice, domy vyrůstaly na větších parcelách. Koňský trh a hlavně pak Dobytčí trh mnohonásobně překonávaly svou rozlohou obě významná tržiště Starého Města, totiž Velký Rynek a Havelské tržiště. Čím však Staré Město Nové překonávalo, byl počet patricijských rodin ve Starém Městě usedlých: žili tam Velflovicové, Olbramovicové, Rokycánerové, Štukové, Benešovicové, Rotlevové, Rostové a tak dále. Ti měli v držení nejenom domy na Starém Městě, ale i statky v širokém okolí Prahy. Kromě vesnic však vlastnili i hrady, Olbramovicové Škvorec a František Rokycáner Okoř. K tomu je nutné připočítat ještě asi padesát rodin takzvané "rathaushähig", které pevně držely vládu nad městem a střídaly se v konšelském úřadě. Staré Město bylo i nadále přesvědčeno o své výlučnosti a s bouráním hradeb nijak nespěchalo. Už proto, že parkány a okolní příkopy měly připadnout Novému Městu. To tak akorát! Staré Město mělo bourat na své náklady a tím ti Nováci z Nového Města získají parcely, kterým se říkalo městiště. A ty pak budou pronajímat nebo prodávat! Není proto divu, že se s bouráním nespěchalo. Proto staroměstští hradby neudržovali a nadrželi strážě v branách. O to ať se postarají novoměstští na své náklady.

Na Starém Městě se již tenkrát rozlišovaly adresy na dobré a na ty horší. Dobrá adresa byla na tržištích, kde se točily groše. Tam stály nejcennější domy za sto i více kop. Nejdražším domem v Praze, pomineme-li paláce šlechty, byl dům průchoditý, zvaný též Kronovský, v ceně šesti set kop grošů, v cípu Velkého rynku. V době našeho vyprávění patřil kramáři Křížovi, který se obratným obchodováním vypracoval mezi nejbohatší muže ve městě.

Co se týče dobých a špatných adres, mnohé se změnilo. Tam, kde jsou dnes Příkopy a Národní třída, byl tehdy polozasypaný příkop a jím vedla smrdutá stoka. V místě, kde je dnes Národní divadlo, bývala cihelna a vápenice. Rudolfinum stojí na bývalém smetišti a Filozofická fakulta na místě rasovny a později katovny. Hotel InterContinental vznikl na území Starého hampejzu. Dnes nejdražší ulice Pařížská se jmenovala Rabínská a vedla Židovským městem.

V době tohoto vyprávění byla Praha oficiálním hlavním městem Svaté říše římské. Později se však stala provinčním městem, takže neměla dostatek prostředků na důkladnou přestavbu - a právě díky tomu si zachovala dodnes své kouzlo.

Pražské vysoké učení vzniklo za složitých podmínek. Nejprve bylo třeba, aby je povolil papež. V archivu Univerzity Karlovy je zachována zakládací listina datovaná 26. ledna 1347. Nadační listinou ji později založil český a římský král Karel IV. dne 7. dubna 1348. V slavném dokumentu je psáno: ... aby nemuseli ti, kteří bez přestání lační po plodech věd, v cizině žebrati o almužnu, ale aby nacházel v království stůl jim k hostině připravený.

Předpokládalo by se, že bude připravena budova univerzity, koleje a byty profesorů, ale kdepak. Vyučování začalo, kde se dalo. V klášterech, kostelech, v Týnské škole, dokonce i v románské bazilice svatého Víta na Pražském hradě. Tam to muselo být zvlášť spleť, neboť chrám byl přestavován na gotickou katedrálu. Vyučovalo se tedy na staveništi. Teprve koncem padesátých let 14. století byl ze sbírek pražského duchovenstva zakoupen dům Mainlina od Věže a tam se umístila celá artistická fakulta. Samozřejmě to nestačilo. Teprve v r. 1366 založil císař Karel kolej v bývalém domě žida Lazara u Židovské branky. Obohatil ji šesti vesnicemi a daroval jí první knihy. Na jeho přání se kolej nazývala Collegium Caroli. Budovu dnešního Karolína získal pro univerzitu až jeho syn Václav IV. od Martina Rotleva v r. 1383. Vlastně by se tedy Karolínium mělo jmenovat podle Václava. To ovšem nešlo, protože Kolej krále Václava stála již tři roky na Havelském tržišti (dnes na Ovocném trhu, přibližně vedle budovy soudu). Rozlehlý a výstavný Rotlevův dům (původně nazývaný Velká kolej) měl velkou aulu, kapli, byty a učebny pro dvanáct profesorů, našlo se v ní i místo pro studentské vězení zvané karcer, žáky přezdívané "kurník".

U kostela svatého Havla - to byla nějaká adresa! Král Václav přesně stanovil, jak mají být místa v nové koleji obsazována. Šest míst připadalo profesorům českého národa, pět míst profesorům dalších tří národů. O posledním místě se mělo hlasovat.

Profesoři i žáci oněch tří národů to brali jako nerovnoprávnost. Když byl zvolen rektorem energický Konrád Soltau, propukly nepokoje naplno.